

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea cererii de recurs depusă de Procuratura Generală,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Antoniuț împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor și Procuratura Generală, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți,

(Dosarul nr. 2ra-663/23
2-21039384-01-2ra-03052023)

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023. Temeiurile recursului nu se încadrează în prevederile art.432 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, în vigoare din 01 septembrie 2023).

Instanța de fond: Judecătoria Bălți, sediul Central: jud. A. Roșca
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți: jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu

10 decembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea cererii de recurs depusă de Procuratura Generală,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Diana Stănilă, *Președinte,*

Gheorghe Stratulat,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 martie 2021, Ruslan Antoniu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor și Procuratura Generală, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 07 decembrie 2017, Procurorul, Lilian Diaconu, a emis ordonanță privind începerea urmăririi penale în baza art. ***** din Codul penal, pe faptul amestecului în înfăptuirea urmăririi penale, adică amestecul, sub orice formă, în activitatea de urmărire penală cu scopul de a împiedica cercetarea rapidă, completă și obiectivă a cauzei penale, săvârșită cu folosirea situației de serviciu, cauza penală nr. *****.

3. La 07 decembrie 2017, ora 15:30 reclamantul a fost reținut în biroul de serviciu, de organul de drept, în acest sens fiind întocmită ordonanța de reținere a persoanei și procesul - verbal de reținere din *****.

4. În rezultatul acțiunilor procesual penale, a fost reținut pentru 72 ore și escortat din mun. Bălți în izolatorul CNA din Chișinău.

5. Prin ordonanța din *****a Procurorului General, s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale pe cauza nr. ***** de către Procuratura Anticorupție.

6. Prin ordonanța din *****a Procuraturii Anticorupție, a fost pus sub învinuire, încriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art. ***** din Codul penal.

7. La 08 decembrie 2017, în privința sa a fost aplicat arest preventiv pentru 30 zile și a fost transferat în Penitenciarul nr.13 Chișinău. Prin decizia din 04 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău recursul apărării a fost respins și menținută încheierea primei instanțe din 08 decembrie 2017.

8. La 11 decembrie 2017, avocatul Mihaela Prepeșița a depus cerere de revocare a măsurii preventive- arestul, însă prin ordonanța din 15 decembrie 2017 a Procuraturii Anticorupție, s-a respins cererea apărării.

9. Urmărirea penală a fost efectuată de la ***** până la *****.

10. Prin încheierea 20 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis cererea avocatei Mihaela Prepeșița și înlocuită măsura preventivă, arestul preventiv, cu liberarea provizorie sub control judiciar pe un termen de 30 zile.

11. La 22 decembrie 2017, avocata Mihaela Prepeleșă a depus cerere la Procuratura Anticorupție, solicitând anularea ordonanței de pornire a cauzei penale și declararea nulității actelor procedurale efectuate la 07 decembrie 2017 în cadrul cauzei penale.

12. Prin ordonanța din 26 decembrie 2017 a Procuraturii Anticorupție, s-a respins cererea depusă de avocata Mihaela Prepeleșă.

13. La data de 12 ianuarie 2018, reclamantului i-a fost înaintată altă învinuire pe circumstanțe identice.

14. Conform ordonanței din 12 ianuarie 2018 a Procuraturii Anticorupție, a fost pus sub învinuire pe componenta de infracțiune prevăzută de art. ***** din Codul penal, adică determinarea prin constrângere a martorului la depunerea de declarații mincinoase în cadrul procesului penal nr. *****.

15. În aceeași zi, a primit rechizitoriul și a făcut cunoștință cu materialele dosarului împreună cu apărătorul său. În procesul-verbal de finisare a dosarului penal apărătorul a solicitat încetarea dosarului penal pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

16. Dosarul penal a fost examinat la Judecătoria Bălți de la ***** până la ***** , în total 14 ședințe de judecată.

17. Prin sentința din 20 septembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, s-a încetat procesul penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

18. Prin decizia din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți, s-a casat sentința, inclusiv din alte motive, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Antonciuc Ruslan a fost achitat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. ***** din Codul penal din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Termenul de judecare a cauzei în ordine de apel a fost de la 25 octombrie 2018 – 19 februarie 2020, în total 14 ședințe de judecată.

19. Prin decizia din 23 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a declarat inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura Anticorupție, Vladislav Bobrov, ca fiind vădit neîntemeiat.

20. Reclamantul a subliniat că, prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, i s-a încălcat dreptul la prezumția nevinovăției, la libertate, la proprietate, la integritate psihică, la onoare și reputație profesională. În consecința acțiunilor ilicite ale procurorilor implicați pe caz și a judecătorilor care au examinat arestul în baza unor probe insuficiente, i-a fost cauzat un prejudiciu material sub formă de salariu ratat, pentru perioada de reținere în sumă de 17992, 80 de lei, sub formă de cheltuieli suportate pentru asistența juridică în mărime de 33000 de lei, sub formă de cheltuieli suportate în legătură cu citațiile la organul de urmărire penală și instanțele judecătorești în mărime de 2000 de lei. La etapa urmăririi penale a achitat avocatului suma de 5000 de lei pentru servicii juridice, conform contractului și actului de predare-primire a serviciilor juridice nr.01 din 12 ianuarie 2018 și bonului de plată seria *****.

21. În prima instanță la Judecătoria Bălți dosarul penal a durat din ***** până la ***** fiind petrecute 14 ședințe de judecată la care au fost

audiați 7 martori, iar fiecare ședință de judecată a durat mai mult de 2 ore. Avocatul său a participat la 11 ședințe de judecată, deplasându-se din mun. Chișinău, unde își are sediul CA „Prepeliță Mihaela”, pregătind poziția de apărare și susținerile orale în scris, cereri, plângeri, referințe, recursuri în dosarul penal.

22. Pentru instanța de fond a suportat cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 16000 de lei, care se confirmă prin actul de predare-primire a serviciilor juridice nr. ***** din *****și bonul de plată seria *****. În această sumă s-a inclus și deplasarea avocatului din mun. Chișinău la Judecătoria Bălți. Pentru examinarea cauzei în instanța de apel a suportat cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 9000 lei, care se confirmă prin actul de predare-primire nr. ***** din *****și bonul de plată seria *****. Pentru examinarea cauzei în ordine de recurs, a suportat cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 3000 de lei, ce se confirmă prin bonul de plată seria ***** și actul de predare-primire a serviciilor juridice nr.01 din 23 octombrie 2020.

23. Reclamantul a menționat că, din cauza acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală a fost impus în circumstanțe contrare voinței sale de a-și lua concediu din cont propriu, pentru a se prezenta la organele de drept în legătura cu investigarea faptelor de urmărire penală îndreptate împotriva sa. În consecință i s-a cauzat un prejudiciu material cu titlu de venit ratat din salariu pe care urma să-l primească în condițiile neafectării drepturilor sale de către acțiunile ilicite ale organelor de drept.

24. Mai indică că, prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, i s-a încălcat dreptul la onoare și reputație profesională. Anterior nu a avut încălcări ale legii sau a ordinii publice, fiind caracterizat ca un bun profesionist și ca o persoană onorabilă care respectă legea. Astfel, i-a fost cauzat un prejudiciu moral cu o gravitate mare, evaluat în mărime de 1 000.000 de lei.

25. Acțiunile ilicite ale organelor de drept comise față de reclamant, au jucat un rol negativ în viața și activitatea profesională, cauzându-i un prejudiciu moral exprimat prin nervozitate, stres, interogări permanente atât a reclamantului, cât și membrilor familiei sale, cu provocarea suferințelor fizice și retrăiri psihice.

26. Prejudiciul moral se probează și prin răspândirea informației calomnioase în presă despre acțiunile directorului SA „FEE NORD”, care au adus atingeri imaginii sale pe plan social și profesional și au lezat grav onoarea sa ca administrator/director de companie, profesionist în domeniul său și ca persoană publică, care urmează a fi reparat de stat, cu încasarea ulterioară a sumelor în ordine de regres conform art. 20 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998.

27. În acea perioadă a fost defăimat în fața colegilor de serviciu care erau și ei intimidați cu audieri la Procuratura Anticorupție și cu amenințări că vor fi și ei închiși „la podval” dacă nu vor declara împotriva directorului.

28. Totodată, Procuratura Anticorupție a înaintat demers către Ministerul Economiei, prin care a solicitat suspendarea reclamantului din funcția de

director general al SA „FEE-NORD” până la finisarea dosarului penal în instanța de judecată. Însă, Consiliul de administrare al SA „FEE-NORD” a respins solicitarea. Văzând că scopul nu a fost atins, Procuratura Anticorupție a înaintat demers repetat o dată cu finisarea urmăririi penale și transmiterii dosarului în judecată și de această dată demersul nu a fost executat de către Consiliul de Administrare.

29. În presă au fost publicate informații defăimătoare referitor la faptul că reclamantul a fost reținut pentru faptul că intimida martorii, că este complice la presupusele infracțiuni comise de fostul director al SA „FEE-NORD”. În presă se indică numele martorului presupus intimidat de către reclamant, numele fostului director și informația că pe numele său sunt deschise mai multe dosare penale. A fost dezvăluit public ordinul nr. *****din ***** și difuzată informație greșită precum că reclamantul l-ar fi muștrătat pe martorul ***** , fapt care nu corespunde adevărului.

30. Toate acestea au fost publicate pe mai multe site-uri de internet în data de 08 decembrie 2017 cu scopul de a influența opinia publică și a da o rezonanță artificială cazului.

31. Declarația Procurorului șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari, la momentul investigării cauzei, precum că reclamantul, șeful SA „FEE-NORD”, a fost reținut pentru complicitate de infracțiune, a fost, în mod clar, o declarație cu privire la vinovăția sa, care, mai întâi de toate, a încurajat publicul să îl considere vinovat și, în al doilea rând, a prejudiciat aprecierea faptelor de către autoritatea judiciară competentă. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 6 § 2 al Convenției.

32. De asemenea, i s-a cauzat un prejudiciu moral exprimat prin suferințe de ordin psihic și fizic, disconfort emoțional, retrăire, nervozitate, îngrijorare pentru libertatea sa, pentru situația cu acuzarea nefondată care i se aducea pe parcursului urmăririi penale și judecării cauzei, cu presiunile psihologice care se exercitau asupra sa, bunăoară reclamantul a refuzat să dea parola la telefonul său mobil pentru a fi deschis, fapt pentru care a fost supus unor umilințe în biroul de lucru al procurorului. Astfel i-a fost cauzat un prejudiciu moral care se exprimă prin suferințe psihice, modificări în sfera emoțională care puteau duce la dezvoltarea unei boli.

33. În cazul prejudiciilor morale, despăgubirile acordate reprezintă o încercare de compensare echitabilă a suferințelor psihice și fizice, a vătămărilor aduse drepturilor persoanei, în raport de anumite criterii, cum este situația de fapt, de natura atingerilor aduse, de intensitatea vătămării, de persoana celui prejudiciat, de măsura în care a fost afectată viața sa sub toate aspectele - familial, social, profesional.

34. În drept, reclamantul și-a întemeiat cererea de chemare în judecată pe dispozițiile art. 3 alin. (1), lit a), art. 6, art.10, art.11 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, art. 19, art. 2007, art. 2025, art. 2036, art. 2037 din Codul civil, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

35. Reclamantul a solicitat încasarea din contul bugetului de stat al Republicii Moldova, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției, a sumei de 17992,8 de lei cu titlu de prejudiciu material sub formă de salariu ratat cauzat de acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și a procurorilor, a sumei de 33 000 de lei cu titlu de prejudiciu material sub formă de cheltuieli suportate pentru asistența juridică, a sumei de 1 000 000,00 de lei cu titlu de compensație echitabilă pentru prejudiciu moral legat de afectarea integrității psihice și încasarea sumei de 1000000,00 de lei cu titlu de compensație echitabilă pentru prejudiciul moral legat de afectarea onoarei și reputației profesionale.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

36. Prin hotărârea din 09 iunie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Antonuc.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Ruslan Antonuc salariul ratat în sumă de 17 992,80 de lei, prejudiciul material compus din asistența juridică acordată în cauza penală în sumă de 33 000 de lei, prejudiciul moral în sumă de 50 000 de lei și cheltuielile de judecată compuse din efectuarea expertizei în sumă de 30 000 de lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

37. La 08 iulie 2022, Procuratura Generală a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 09 iunie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

38. Prin decizia din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de apel depusă de Procuratura Generală și s-a menținut hotărârea din 09 iunie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

39. În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat cu certitudine că Ruslan Antonuc a fost urmărit penal neîntemeiat, fiind reținut, i s-au aplicat măsuri preventive sub formă de arest și declarație de a nu părăsi localitatea în cadrul cauzei penale în care ulterior prin decizie definitivă și irevocabilă a fost achitat.

40. Prin urmare, Ruslan Antonuc este în drept de a pretinde repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în baza Legii nr. 1545, or, la caz, faptul că reclamantul a fost achitat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. *****din Codul penal este o dovadă suficientă, care denotă tragerea ilicită a persoanei la răspunderea penală.

41. Instanța de apel a stabilit că prin acțiunile întreprinse de organul de urmărire penală și de procuratură față de reclamantul Ruslan Antoniu, i-au cauzat acestuia un prejudiciu material și moral, din care considerent Statul poartă răspundere pentru prejudiciul cauzat astfel.

42. Instanța de apel a notat că, la 10 decembrie 2017, Ruslan Antoniu, deținând funcția de director general al SA „FEE-Nord” a depus Consiliului societății cerere prin care informează că nu se va putea prezenta la serviciu pe perioadă de 30 zile din motive întemeiate, fiind anexate copia ordonanței de reținere din *****, copia procesului-verbal de reținere din *****și copia încheierii judecătorești din ***** (f.d. 13). Prin cererea din 19 decembrie 2017, Antoniu Ruslan a solicitat acordarea concediului neplătit pentru perioada 21 decembrie 2017-31 decembrie 2017 (f.d. 75).

43. Prin hotărârile din *****și din *****ale Consiliului SA „FEE-Nord” s-a acceptat cererea de concediu neplătit a lui Ruslan Antoniu pentru perioada 11-20 decembrie 2017 și prelungirea concediului pentru perioada 21-31 decembrie 2017 (f.d. 74, 76-77). Aflarea intimatului, Ruslan Antoniu, în concediu neplătit în perioada 11 decembrie 2017-31 decembrie 2017 se confirmă și din copia tabelului de pontaj întocmit de SA „FEE-Nord” pentru luna decembrie 2017 (f.d. 78).

44. Conform informației nr.01-10 din 13 ianuarie 2021 eliberată de SA „FEE-Nord”, Ruslan Antoniu, în perioada aflării în concediu din cont propriu pe o perioadă de 14 zile lucrătoare, nu a beneficiat de un venit sub formă de salariu total în sumă de 17992,8 lei (f.d. 72).

45. Prin urmare, instanța de apel a considerat întemeiată soluția instanței de fond privind admiterea pretenției cu privire la încasarea prejudiciului material în sumă de 17992,80 de lei cu titlu de prejudiciu material sub formă de salariu ratat, cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

46. Cu referire la pretenția reclamantului privind încasarea sumei de 33000 de lei cu titlu de prejudiciu material sub formă de cheltuieli suportate pentru asistența juridică cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, instanța de apel a reținut că, la materialele cauzei sunt anexate copiile bonurilor de plată cu nr. ***** din *****, nr. ***** din *****și cu nr. ***** din *****, ce confirmă achitarea de către Ruslan Antoniu avocatei Mihaela Prepelița a sumei totale de 36000 de lei pentru acordarea asistenței juridice, în baza contractelor nr. ***** din *****, nr. ***** din *****și nr. ***** din ***** (f.d. 87-89), serviciile juridice prestate se confirmă și prin actele de predare-primire nr. ***** din *****, nr. ***** din *****, nr. ***** din *****și nr. ***** din ***** (f.d. 83-86).

47. Instanța de apel a considerat întemeiată pretenția reclamantului privind recuperarea prejudiciului cauzat în mărime de 33000 de lei sub formă de cheltuieli pentru asistență juridică în cadrul cauzei penale nr. *****, motiv din care a menținut hotărârea contestată în partea încasării sumei solicitate cu titlu de prejudiciu material cauzat.

48. Cu referire la prejudiciul moral solicitat, instanța de apel a constatat că reclamantul, la *****a fost reținut, la *****a fost aplicată măsura preventivă

sub formă de arest, *****a fost înlocuită măsura preventivă aplicată cu liberarea provizorie sub control judiciar, a fost pus sub învinuire, cauza penală a fost examinată în instanțele de judecată până la *****, când prin decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție s-a decis inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura Anticorupție, Vladislav Bobrov ca fiind vădit neîntemeiat, împotriva deciziei din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a achitat Ruslan Antoniuc în comiterea infracțiunii prevăzute de art.314 alin. (1) din Codul penal din motiv că nu s-a constatat existența infracțiunii. Astfel în perioada de la *****până la *****, acesta a suportat suferințe psihice, fiindu-i cauzat un prejudiciu atât imaginii profesionale, cât și reputației acestuia, deoarece fiind director general al SA „FEE-Nord”, era o persoană cunoscută nu doar în localitate, dar și la nivel național, or, despre presupusa infracțiune în săvârșirea căreia a fost învinuit reclamantul au fost publicate mai multe articole în mass-media (f.d. 90-97).

49. În susținerea prejudiciului moral cauzat, reclamantul a prezentat raportul de expertiză psihologică judiciară nr. *****din *****, în care expertul a constatat fără careva dubii că acțiunile organului de urmărire penală, a procuraturii și a instanțelor judecătorești i-au cauzat lui Ruslan Antoniuc enorme leziuni de ordin psihomoral, fiind diagnosticat cu tulburare de stres post-traumatic (f.d. 142-156).

50. Respectiv, instanța de apel a constatat că reclamantul a avut de suferit moral pe parcursul urmăririi penale și ulterior la examinarea cauzei în instanțele judecătorești, iar conform legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, acesta se repară indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală.

51. Luând în considerație prejudiciul moral cauzat reclamantului și conducându-se de prevederile art. 373 alin. (6) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, și luând în considerație că Ruslan Antoniuc nu a contestat hotărârea primei instanțe, instanța de apel a concluzionat de a menține hotărârea contestată și în partea admiterii parțiale a pretenției privind încasarea prejudiciului moral și anume în cuantum de 50000 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

52. La 05 aprilie 2023, prin intermediul poștei electronice, Procuratura Generală a declarat recurs împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 09 iunie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

SOLICITAREA RECURENTULUI

53. În motivarea recursului, recurentul a reiterat motivele de fapt și de drept expuse în cererea de apel, invocând că instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, s-a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și s-a interpretat eronat legea.

54. La 07 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor copia cererii de recurs depusă de Procuratura Generală, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, într-o asigurare a respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

55. Art. 434 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„ (1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

56. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023.

57. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de Procuratura Generală a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

58. În conformitate cu art.432 din Codul de procedură civilă:

„ (1) Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

59. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii recursului):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).”

60. Art.440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„ (1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

61. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 15 noiembrie 2022. Decizia motivată din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost expediată, prin intermediul poștei electronice, Procuraturii Generale, la 09 februarie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (vol. I, f.d 217).

62. Astfel, cererea de recurs depusă de Procuratura Generală, la 05 aprilie 2023, se consideră depusă în termenul stabilit de lege.

63. La caz, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 alin.(2)-(4) din Codul de procedură civilă în redacția legii în vigoare la data depunerii recursului.

64. Verificând motivele de casare, invocate în recursul declarat Procuratura Generală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acesta nu cade sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau

aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurrate.

65. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

66. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

67. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de Procuratura Generală, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

68. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

69. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurrate.

70. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursul declarat de Procuratura Generală, ca fiind inadmisibil.

71. Din aceste motive, în conformitate cu art. 431 alin.(1) și (2), art.433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Procuratura Generală, împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Judecători

Diana Stănilă

Gheorghe Statulat

Oxana Parfeni